

הרב יהודה פויסט

איחוד ההפטרות לעדות ישראל¹

הקדמה – מצב ההפטרות בימינו

ידוע שבמנהג קריאת ההפטרות בעם ישראל רבו השיטות והמנהגים. סיכום של כל השיטות ניתן לראות בנספח לערך 'הפטרה' שבאנציקלופדיה תלמודית² - מובאים שם כל המובאות וההזכרות של מנהגי ישראל. כמובן, מוזכרים מנהגי שלושת העדות הגדולות והמרכזיות: עדות המזרח, אשכנזים ותימנים, אך גם מנהגי עדות קטנות הנוהגות בימינו, ומלבדם כ-50 אזכורים בספרי פסיקה, סידורים ומחזורים של מנהגים שנהגו בעבר אך כיום אין אף קהילה או עדה הקוראת אותם בפועל. המנהגים חולקו לקטגוריות³ ומפאת ריבויים, אותיות הא-ב שבהם צוינו לא הספיקו, ועורך הערך הוסיף גם חלק מהאותיות הסופיות. הפרשה היחידה בשנה שאין בה מחלוקות הינה פרשת במדבר⁴, בכל שאר הפרשות קיימות דעות שונות, עד לשיא של עשרה מנהגים בפרשה אחת.⁵ ידועה גם פרשת 'ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה', שבה שלוש העדות הגדולות קוראות כל אחת בספר אחר.⁶ עוד יש להוסיף לכל המנהגים המוזכרים בערך ההפטרה הנ"ל, הצעות חדשות של רבני וחוקרי ישראל. בהצעות הללו ישנה התייחסות לקשר בין הפרשה להפטרה,⁷ הן עומדות מחד, בשאיפה לעשרים ואחד פסוקים,⁸ ומאידך, אינן ארוכות מדי

1. מאמר זה עוסק באיחוד ההפטרות בלבד ולא בנושא איחוד נוסחי התפילות ומנהגים אחרים. נושאים אלו לובנו באריכות בתשובות ומאמרים והנם טעונים במתח רוחני גדול. ראה: אבישי גרינצייג והרב רועי סיטון 'האם מותר לאדם להתפלל בנוסח שונה מנוסח אבותיו?', המעין תמוז תשע"ז, ושם מראה מקום בהערה 1; הרב יהודה סגל, 'שינויי מנהגים בעדות שונות לעומת נוסח אחיד', בצומת התורה והמדנה כרך ב, עמ' 207-279; הרב חיים סבתו, בואי הרוח, עמ' 26-27, 59. לעומת זאת בעניין איחוד ההפטרות, שמתייחס לקריאת פסוקים מספרי הנביאים, כמעט לא מצאתי התייחסויות, מה גם שהפתרונות בנושא זה קלים בהרבה.
2. בעריכת הרב נתן פריד, סוף כרך י'.
3. קהילות ספרד, אשכנז, תימן, מנהגי הרמב"ם, ספר האשכול, רמזי רוקח, אבודרהם, איטלקים ועוד.
4. היא מסוכמת בערך ההפטרה הנ"ל בשורה אחת. על דרך המליצה נוכל להביא את דברי המכילתא דרבי ישמעאל על הפסוק 'ויחנו במדבר ויחן שם ישראל נגד ההר' (שמות יט, ב): 'כל מקום שהוא אומר ויסעו ויחנו, נוסעים במחלוקת וחונים במחלוקת, אבל כאן השוו כולם לב אחד'. ומתאים הדבר לפרשת במדבר הנקראת כמעט תמיד לפני חג מתן תורה, עת עמדנו במדבר סיני באחדות וקיבלנו את התורה. בנוסף, ישנה הפטרה שאין בה מנהגי קריאות במקורות שונים, והיא הפטרת יום העצמאות שנקבעה ע"י הרבנות הראשית לישראל - 'עוד היום בנב לעמד ינפך ידו' (ישעיהו י, לב-יב, ו), אך אותה, לצערנו, לא כל עם ישראל קורא.
5. כך הוא בפרשת מסעי. בפרשת קדושים אפשר למנות אף 12 צורות של קריאה שונות.
6. עדות המזרח בירמיהו, אשכנזים בישעיהו ותימנים ביחזקאל. על דרך המליצה נוכל לומר שתחילתו של הספר המספר על גלות מצרים, מאופיין בהפטרות המנציחות את הגלות.
7. כך כתבו הרמב"ם, הל' תפילה פי"ג ה"ג: 'ומפטרין בכל שבת ושבת בנביא מעין שקרא בתורה', ובטור, או"ח סי' רפד: 'ומפטרין בנביא מעניינה של הפרשה'. המחברים עסקו רבות בפענוח קשר זה שבין הפרשה להפטרות. בין הספרים העוסקים בכך מהתקופה הקרובה ניתן למנות: 'פרשת השבוע

כדי לא להטריח את הציבור.⁹ אנו מציעים בזאת טיוטה לקריאת הפטרה אחידה לכל עדות ישראל. הצעה זו תוכל לעמוד מול עיני רבני ומנהיגי ישראל שיובילו מהלך לאיחוד ההפטרות ולקביעת הפטרה אחת שתהיה מקובלת על כל עם ישראל בכל שבת ומועד.

א. בחירת הפטרה – אינו דין אלא מנהג

זאת יש לדעת, שכבר היה כן בעבר - שינוי בקריאות ההפטרות, עת נהגה בארץ ישראל מסורת קריאה תלת-שנתית שבה סיימו את הקריאה בתורה במשך שלוש שנים וחצי. קטעי הקריאה בתורה היו קצרים יותר, ובהתאם היו הפטרות מרובות - יותר מפי שלושה מהמצוי כיום.¹⁰ הפיכת הקריאה מתלת-שנתית לחד-שנתית חייבה להתאים את מספר ההפטרות למצוי היום, תהליך שמיוחס לסוף תקופת הגאונים והמשכו בזמן הראשונים.¹¹ מספר הפרשות וההפטרות נקבע והתמסד, לעומת זאת אופן בחירת ההפטרות לא נקבע, ורבו בו המנהגים. כך תיאר ר' יוסף קארו (כסף משנה, הל' תפילה פי"ב הי"ב) את העניין: ונראה שלא היה להם באותו זמן הפטרות קבועות כמונו היום, אלא כל אחד היה מפטיר עניין שנראה לו שהוא מתייחס לפרשה. וגם בזמננו זה יש חילוק מנהגים בהפטרה.¹²

-
- והפטרותה, פיבל מלצר; 'בין הפטרה לפרשה' לר' יהודה שביב; הרב אברהם ריבלין 'עיוני הפטרה'; הרב יששכר יעקובסון 'חזון המקרא - סוגיות בתנ"ך על פי עיונים בהפטרות השנה'; הרב עדין שטיינזלץ בתנ"ך המבואר שלו; ר' גדי איידלהייט 'הפטרה לעניין - מסע בעקבות הנביאים'; ספר ההפטרות השלם עם ביאור מנחת כהן לר' משה בן עבו; יהושע רוזנברג, הקשר בין הפרשה להפטרה באתר דעת - לימודי יהדות ורוח, מדור תנ"ך, פרשת השבוע; הרב משה ליכטנשטיין - 'נתיבי נבואה - מבט אל ההפטרות'; ר' שמואל הכהן מונק - 'אבני שהם - על ההפטרות'; הרב שמעון ביטון, 'סוד הפטרה - על הגלוי והסמוי בין הפטרה לפרשה'; רחמים מלמד, 'הפטרות השבוע רעיונות חינוכיים'; שלמה ב"ר ניסים שו"ב, 'סיפור מן הפטרה'; אברהם גוטליב, 'פרשה והפטרותה', ועוד.
8. מנהג זה נובע מהחשבון הבא: כנגד 7 העולים לתורה, הקוראים לכל הפחות שלושה פסוקים, יקראו את אותו מספר פסוקים בהפטרה, כדברי הברייתא במגילה כג ע"א. על ברייתא זו שאל רבא מהמנהג בפרשת צו לקרוא בירמיהו ז, כא: 'עולותיכם ספו' ויש בהפטרה זו למנהגים שונים 8, 11, או 17 פסוקים (אליהם מוסיפים עוד שני פסוקים כדי לסיים בדבר טוב). עונה הגמרא שעושים זאת כשנשלם העניין בהפטרה. למעשה מלבד הפטרה זו הפטרות וישב, ויגש, ויחי, בא, משפטים, תרומה, תצוה ויקהל, ועוד רבות, הינן לרוב המנהגים קצרות מ-21 פסוקים. במסכת סופרים פי"ד ה"א מוזכר מנהג לקרוא 22 פסוקים, והפסוק הנוסף כנגד חזון הכנסת.
9. עניין 'טירחא דציבורא' מופיע בהלכה לגבי דילוגים בנביא. המשנה במגילה (כד ע"א) פסקה שמדלגים בנביא: 'ועד כמה מדלג? עד כדי שלא יפסוק המתורגמן, כלומר מדובר בזמן מועט. לפי פירוש רש"י מגילה כג ע"ב, מנהגו של ר' יוחנן לקצר בהפטרות נבע אף הוא מטירחא דציבורא. אך הגמרא מדגישה שמדובר לפי המנהג שבצמוד לקריאה של הפרשה וההפטרה הוסיפו את התרגום לארמית ואף ביאור לדברים, וזהו דבר הנמשך זמן רב. כיום רק התימנים נוהגים להוסיף תרגום לפרשה ולהפטרה.
10. סיכם את רשימת ההפטרות לפי סדר הקריאה הארץ ישראלי, יוסף עופר, תרביץ נח, תשמ"ט, עמ' 173-175. ובקישור באתר אינטרנט שהוא יותר מעודכן: https://faculty.biu.ac.il/~ofery/papers/Haftarot%203%20years%20_%20Offer2016.xls
11. ראה רחמים שר שלום, 'הקריאה בתורה במחזור השנתי: המנהגים שקדמו למנהג האחיד', המעין 237, ניסן תשפ"א.
12. ואף במנהגי אותה עדה לעיתים אנו עומדים נבוכים מול מובאות שונות. לדוגמה, במנהג בני ספרד לפרשת ויצא ב-ספר ההפטרות השלם עם ביאור מנחת כהן' מסיימים בהושע יב, יב, ואילו הרב מרדכי אליהו מעיר בהערות לספר, שמוסיפים שני פסוקים נוספים. בספר הפטרות זה שיש בו הסכמה של

בגמרא במסכת מגילה אנו מוצאים פירוט ביחס לבחירת הפטרה בחלק ממועדי השנה, ואילו בשאר שבתות השנה אין התייחסות. הסביר זאת ר' שמואל הלוי קעלין (-1806 1724) בעל 'מחצית השקל' (או"ח סי' תכח ס"ק ט):

והטעם, להיות אותן הפטרות חשובין יותר. כי לכל שבתות השנה לא בררו חז"ל ההפטרות, כי אם אמרו שיקראו בנביא מעניין פרשת היום והניחו הדבר לחכמי הדורות לברר כפי הנאות בעיניהם, מה שאין כן אותן הפטרות שבררו לנו חז"ל ואין רשאי לשנותן.

ב. מהי החשיבות באיחוד ההפטרות?

דורנו זכה לראות את נס קיבוץ הגלויות. במשך 75 שנות עצמאות מדינתנו ואף קודם לכן, ה' קיבצנו ברחמיו מארבע כנפות הארץ, ממזרח ומערב מצפון ומדרום. יהודים בני כל העדות חיים ביחד והתהליך המבורך של נישואין בין בני העדות השונות הולך ומתרחב. כיום באופן טבעי מטשטשים הבדלי ארץ המוצא וישנם שנושאים בגופם גנים של אשכנזי, ספרדי, תימני ועדה נוספת. יישובים חדשים קמים ונוסח התפילה וההפטרה בהם משתנה לפי החזן שהתמנה לאותה תפילה.¹³ ישיבות נוסדו והן משלבות בתוכם ספרדים ואשכנזים הלומדים בצוותא. מניינים מעורבים קיימים בצבא, במקומות עבודה, בבתי חולים ובזרועות הביטחון, תנועת התשובה הביאה בכנפיה יהודים שאין להם מנהג, כל אלו בבואם לקרוא בהפטרה נמצאים במבוכה - איזו הפטרה להעדיף. מנהג אחד בעניין ההפטרה, לא רק שימנע קטטה ומריבה, ויכוח ומחלוקת, אלא יגביר את עוצמת לימוד התורה וההעמקה בלימוד המשותף לכל העדות. לדוגמה, אם חס וחלילה עם ישראל היה ממשיך להיות מפוצל בסדר הקריאות בתורה - חלק מעם ישראל היה קורא את התורה במחזור תלת-שנתי וחלק אחר במחזור שנתי - האם מצב האחדות והעוצמה בלימוד התורה היו כמצבנו היום? כהמחשה לעניין זה נביא דוגמה מלימוד הדף היומי של התלמוד הבבלי. כיום אנו רואים וחווים עוצמה אדירה של לימוד זה, שלא הייתה קיימת

הרב עובדיה יוסף, בפרשת בראשית נאמר שהספרדים מסיימים בישעיהו מב, כא, ואילו בספר ההפטרות בהוצאת יריד ספרים בעריכת הרב שלמה כהן, שגם בו ישנה ברכה מהרב עובדיה יוסף, כתוב שהספרדים מסיימים ארבעה פסוקים קודם לכן - בישעיהו מב, יז. במנהג האשכנזים לפרשת וישלח - בתנ"ך קורן נאמר שקוראים בעובדיה, ואילו בתנ"ך צה"ל ובחומשים מודפסת הפטרה מהושע. בספר ההפטרות, הוצאת יריד ירושלים, מצוין הבדל בפרשת קדושים לתימנים, שהבלדים מסיימים ביחזקאל כ, טו, והשאר, מסיימים חמישה פסוקים לאחר מכן. הרמב"ם עצמו כתב בהל' תפילה פי"ג הי"ט: 'נהגו העם להיות מפטירין קודם תשעה באב בשלש שבתות בדברי תוכחות... ומנהג פשוט בעירנו להיות מפטירין בנחמות ישעיהו מאחר תשעה באב עד ראש השנה, וחזר על כך בסוף ספר אהבה: 'וכן נהגו רוב העם להיות מפטירין בנחמות ישעיהו בן אמוץ מאחר תשעה באב עד ראש השנה, בסוף הל' תפילה לא נמנע להביא הפטרות אחרות שאינם מישעיהו. ר"י קאפח כותב על כך במהדורתו (הערה מט): 'ושלש הפטרות הללו האמורים כאן, אין כיום מי שאומר אותן, ואותו הדבר ניתן לומר על 7 דנחמתא - בפרשות ואתחנן עד ניצבים. השאמים והבלדים חלוקים בהפטרות מסעי ודברים, ובהפטרות מנחה של תשעה באב ישנה מחלוקת בקרב התימנים האם קוראים או לא.

13. ראה הרב אליעזר מלמד, 'בני עדות שונות המתפללים יחד', פניני הלכה, הל' תפילה, עמ' 96-97. העיקרון המנחה הוא לקצר בקטעי תפילה הנאמרים בקול ע"י החזן, שבהם יש הבדלים בין העדות. אם כך נהג, יהיה זה סביר להאריך מעט בעניין ההפטרה, שהיא דברי תורה ולימוד בתורת הנביאים, כפי הצעתנו.

אילולא נעשו כולם אגודה אחת. אין אנו יכולים אפילו לדמיין מצב בו במקביל לר' יהודה מאיר שפירא (נפטר ב-1933), היה קם דרך משל חכם ספרדי, והיה מייסד דף יומי לספרדים שהיה שונה מהדף היומי לאשכנזים, ובאותה עת חכם תימני היה מייסד דף יומי משלו. כל עדה הייתה לומדת במקום אחר, מסיימת את הש"ס בזמן אחר והחזון הענק של הרב שפירא לא היה מתממש בכל עוצמתו. וכה כתב הראי"ה קוק זצ"ל באחת מאגרותיו ('אגרות הראי"ה', ח"ד איגרת שא) בהקשר לשמועה על מחלוקת בין העדות בתחילת כינונה של הרבנות הראשית בארץ, ואף שאין הוא מתייחס כאן למנהגי הקריאה בהפטרות, דבריו יכולים להוות עבורנו תמרון כיוון משמעותי:

...השמועה בדבר החלוק בין העדות האשכנזית והספרדית בארץ ישראל... איננה נכונה, וכי דבת שוא היא. אנחנו כל עבודתנו היא רק לאחד את כל העדות היהודיות השונות ולאחה את הקרעים... אדיר חפצנו תמיד, רק לקרב את פזורותינו אחת אל אחת, ולא לרחק ולהבדיל בין עדה לעדה.¹⁴

ג. עקרונות בחירת ההפטרות בהצעה החדשה

1. התייחסות בעיקר למנהגי העדות המרכזיות: בני עדות המזרח, אשכנזים ותימנים
תמיד נוכל למצוא בני עדה קטנה שיש להם מסורת בדבר קריאה בהפטרה בצורה שונה, אך אם נידרש לכך, הדבר יסתבך מאוד ולא נוכל למצוא מכנה משותף לקריאה אחידה. דוגמה לדבר - קהילת הרומניוטים (רומניא - יהודים שחיו בטורקיה, יוון והבלקן. מוצאם של יהודים אלו מרומא ועם התפשטותם עבר המנהג לקהילות מרכז איטליה וצפונה, ומכאן השם 'מנהג איטאליאני'), שברבות מהפרשות יש להם מנהג השונה מהמקובל. מדובר בקהילה קטנה ביותר, שכן אסון השואה גרם להכחדת יהודים רבים שאחזו בנוסח זה. כיום קיימות קהילות אחדות בירושלים, בניו יורק ובאירופה המשמרות מנהג זה. במנהגה של קהילה זו, ההפטרות מבוססות על הנהג בקריאה התלת-שנתית, ובו נבחרה בדרך כלל הקריאה של הסדרה הראשונה.¹⁵

2. הוספת פסוקים של בני העדות האחרות

אין כל איסור בהוספת פסוקים נוספים למנהג עדה אחת, במיוחד אם מצאנו שנהגו בזה עדות אחרות. פעמים רבות הוספת הפסוקים מוסיפה הבנות ועומקים לקשר בין הפרשה להפטרה.¹⁶ לעיתים מספר הפסוקים של בני עדה אחת אינם מגיעים ל-21, וכפי שציינו

14. במקום אחר הרב מביע התנגדות לשינוי מבטא בתפילה ומנהגים נוספים (שו"ת אורח משפט, או"ח סי' יח). כפי שציינו בהערה 1 אין אנו מתייחסים כאן לנוסחי תפילה ומבטא, שבהם ניתן לומר שיש כוונות ושערים בשמיים המתייחסים לכל נוסח, אלא לבחירת פסוקי הפטרה המתאימים לפרשה, שהניחו הדבר לחכמי הדורות לברר לפי הנראה להם.

15. ראה דניאל גולדשמידט, על מחזור רומניא ומנהגו, ספונות ח תשכ"ד; ויקיפדיה 'נוסח רומניא'.

16. לדוגמה בהפטרות שבת חול המועד פסח וסוכות, על פי הגמרא מגילה לא ע"א קוראים על חזון העצמות היבשות ביחזקאל לז, א-י. התימנים מוסיפים בתחילה שני פסוקים הבאים קודם לכן (לו, לז-לח) העוסקים בתיאור הגאולה שתהיה בריבוי אוכלוסין, 'כצאן אדם', ושהערים החרבות תתיישבנה. תוספת זו משמעותית למתבונן בגאולה המתרחשת מול עינינו, שבה יש התקיימות של 'ונבנתה עיר על תילה' והדמוגרפיה של העם היהודי מפליאה עין כל רואיה. מן הראוי להביא כאן את דבריו

לעיל, ישנה עדיפות למספר זה. במקרים אחדים ע"י שילוב המנהגים נגיע לכך.¹⁷ בהמשך, לאחר שנביא את רשימת ההפטרות, נתייחס אל חישוב הזמן הממוצע של הוספת הפסוקים, שאינו ארוך, והטענה של טירחא דציבורא אינה קיימת במקרה זה. רש"י על הגמרא (מגילה כד ע"א) העוסקת בהימנעות מבזבז זמנו של הציבור, כתב: שלא ידלג ממקום שהוא קורא אלא כדי שיוכל לגול את הספר ולקרות במקום הדילוג קודם שיגמור התורגמן תרגום המקרא שידלג זה, משום שאין כבוד צבור לעמוד שם בשתיקה.

ודוק, לגרום לציבור שימתין בחוסר מעש ועניין, הוא המעשה של זלזול בכבודו, אך חלילה לנו להשוות זאת לקריאה בציבור של פסוקים מנביאי ה' הקדושים שדבר ה' בפיהם. בזעיר אנפין ניתן לראות תופעה דומה יום יום, בכל התפילות שאנו משתתפים בהם - באמירת הקדישים על ידי היתומים. מנהג אשכנז לומר את הנוסח הקצר ביותר. נוסח ספרד מוסיפים 'ויצמח פורקניה ויקרב משיחה'. עדות המזרח מוסיפים בנוסף לכך גם: 'ושבע וישועה ונחמה ושיזבה ורפואה וגאלה וסליחה וכפרה, וריוח והצלה'. בזמן שיש מנין מאוחד, ובו אשכנזים ובני עדות המזרח, נהגו האבלים האשכנזים לעצור קמעא ולהמתין עד שבעלי הנוסח האחר יסלימו את אמירת 14 המילים הללו. המתנות אלו, שעורכות אומנם בכל קדיש שניות ספורות, מצטרפות יחדיו לזמן לא קצר לפי החישוב של 7 קדישים ביום, בכפולה של ימי השבוע ושל שנים עשר חודשי השנה. לא ראינו מימינו ויכוח על עניין זה. הכול מבינים שלמען האחדות, לטובת הערך של 'ברוב עם הדרת מלך', כדאי לוותר מעט. מעין עניין זה מצאנו גם בברכת ההלל שיש עדות שלא מברכות, ואם עומד חזן מהן, נהגו שאיש מעדה אחרת מברך והוא בזמן זה שותק. בשלוש הרגלים במניינים המאוחדים, בני עדות ספרד נוהגות להוסיף בליל החג פרקי תהילים, והאשכנזים מצטרפים אליהם. גם בענייני מנהג בציעת לחם ראינו שהגמרא (ברכות לט ע"ב) משבחת אדם שנהג לחומרה כמו שני מנהגים ועליו אמרה: 'שלום אתה ושלמה משנתך ששמת שלום בין התלמידים'. במאמר מוסגר נאמר, שמי שזמן התפילה כה יקר בעיניו, ניתן לקצר עבורו בקטעי 'מי שברך' בעליות לתורה הגורמים לאריכות מיותרת.

3. ניסיון לאיזון כשישנה מחלוקת גמורה בין עדות

דבר ברור הוא שכדי שמנהג חדש ומאחד יתקבל, צריכה להיווצר תחושה של שוויוניות בויתורים. כאמור לעיל כאשר מדובר בהוספת מספר פסוקים בדרך כלל נעדיף לנהוג כן,¹⁸ והסיכוי להתקבלות הדבר גדול לאין ערוך ממצב שמקצצים פסוקים לבני עדה

החשובים של הרב יהודה סגל במאמרו הנזכר בהערה 1: 'אם רצוננו ב'איחוד' הרי הדרך פתוחה לפנינו, לקחת כל החומרות מכל העדות, בין אלה שמצד ההלכות, בין מצד המנהגים, ובין מצד הסייגים והתקנות וכו' ואז נגיע לגוי אחד בארץ כאיש אחד ובלב אחד עושים רצון קונם במשמעת אחידה ואמיתית'.

17. לדוגמה, בהפטרות שבת שנייה של חנוכה, אם מצרפים את מנהג שלוש העדות הגדולות עם מנהג קהילת רומניא הקטנה, מגיעים בכך ל-21 פסוקים. מה שאין בקריאה של אף עדה. בפרשת ויקהל אף עדה לא מגיעה ל-21 פסוקים אך שילוב של מנהגי שלוש העדות יחדיו מביא למספר זה.

18. בכך נצא ידי חובת כל הדעות. דוגמאות נוספות לפשרות ולרצון לצאת ידי כולם כיסוד בעיצוב מנהגים ראה דניאל שפרבר, מנהגי ישראל, ח"א, עמ' לט-מה.

שמורגלת בקריאה זו.¹⁹ בסעיף זה אנו מדברים על מקרים שבהם מדובר על קריאות שונות לגמרי. כאן ננקוט בכלל של העדפת הרוב, כלומר אם שתי עדות נוהגות מנהג אחד ועדה אחרת מנהגה שונה, נעדיף את מנהג השתיים.²⁰

4. התייחסות להצעות שהובאו בחיבורי חכמים ואינן נוהגות בפועל

תורתנו תורת חיים היא והלימוד והעיסוק בה מתפתחים ומתרחבים. אומנם אם ראשונים כמלאכים אנו כבני אדם ואם הם כבני אדם אנו כחמורים וכו', אך כנסים על גבי ענקים אנו בדור של עקבתא דמשיחא וקיבוץ כל הגלויות בארץ הקודש, מוצאים אנו אפשרויות חדשות שיגדילו תורה ויאדירוה. וכה כתב הרב יהודה שביב ז"ל ('בין הפטרה לפרשה', הערה 4 בפתח דבר):

אפשר כי מה שנאות לחכמי דור אחד אינו נאות לחכמי דור אחר ומה שיפה במקום פלוני אפשר שבמקום אלמוני ימצאו החכמים נבואה יפה יותר לעניינם. ואולי פתח השאירו חז"ל לחכמי הדורות והמקומות לחפש באופן מתמיד אחר נבואה הולמת שתתאים לא רק לפרשת היום, אלא גם לענייני השעה והמקום. בהצעתנו אנו מביאים הפטרות שעומדות בכללים אלו: התאמה טובה בין הפרשה להפטרה והימנעות מאריכות יתרה אף שאין כיום עדה שנוהגת כך. מקרא לטבלה המסכמת את הצעתנו ביחס להפטרות:

הערת העורך: עקב קוצר המקום מובאות כאן רק ההצעות לחלק מההפטרות. את הטבלה המלאה וכן את קובץ ההפטרות המאוחד לעדות ישראל על פי המוצע בטבלה ניתן לראות בקישור <https://bit.ly/3N8eRqJ> ובקוד לסריקה משמאל.

בטור הפרשה או תאריך מיוחד - נפרט בקצרה מה קוראים ומה מספר הפסוקים. מפאת האריכות לא יכולנו לפרט את כל מה שנכתב בסיכום של ערך 'הפטרה' באנציקלופדיה התלמודית בעריכת הרב נתן פריד, והוספנו הפניה: עיין באנציקלופדיה תלמודית. לא התייחסנו בטבלה לקריאות יום טוב שני של גלויות, משום שהצעתנו נוגעת לבני ארץ ישראל היושבים באחדות בארצם. בן הגולה השווה בארץ ומתכנן לצאת מקודש לחו"ל, יקרא בכל מקרה את הפטרת המקום ממנו בא.

טור העדות מחולק לארבע: ספרדים, אשכנזים, תימנים, ומנהגים ועדות נוספות.

19. יוצאת מן הכלל פרשת בשלח, שתוספת הפסוקים של מנהג אשכנז ארוכה מאוד (33 פסוקים יותר מבני עדות המזרח), והיא מהווה תוספת, הקדמה ורקע לעיקר ההפטרה - שירת דבורה, שמתאימה לקריאה בשבת בה קוראים על שירת הים. התימנים לעומת זאת, גם מקדימים פסוקים לשירה, אך מסתפקים בשניים. אנו מציעים לבני כל העדות לאמץ את קריאתם. מחד, מובא כאן הרקע לשירת דבורה, ומאידך, התוספת אינה ארוכה.

20. במקרה של פרשת שמות, שכאמור, כל עדה קוראת בספר אחר, נקטנו בהעדפה מתקנת לטובת הספרדים, שקריאתם נבחרה בסיכום הכללי מעט פחות מהאשכנזים (משום שממוצע הפסוקים לספרדים הוא הנמוך מבני העדות, ואנו בחרנו כפי שציינו בסעיף ב' להוסיף את הפסוקים של העדות האחרות). כאן, לצורך האיזון העדפנו את הפטרות. וראה הערה 27 ביחס לשיקולים בבחירת ההפטרה בפרשה זו.

בטורים אלו נביא את מספר הפסוקים הנאמרים לפי כל עדה ומנהג. כאשר ישנה התאמה מלאה בין מנהג העדה להצעתנו יסומן הדבר בשני אגודלים 👍 👍. כאשר ההתאמה אינה מלאה, כגון שמלבד מה שהעדה נהגה לקרוא נוספו לה עוד מספר פסוקים יסומן הדבר באגודל אחד 👍. כאשר אין ברירה ונבחרה הפטרה אחרת, לא יופיעו אגודלים כלל. מתחת לסימונים אלו מצוינים מספר הפסוקים שנוספים או נגרעים למספר הפסוקים שהעדה נהגה לקרוא. הדבר חשוב כדי להראות שלבני כל העדות, בממוצע, נוספים בסך הכול מספר פסוקים מועט והוויתור והאריכות בקריאה אינם משמעותיים. פירוט וסיכום יובאו בסוף הטבלה.

טור מספר הפסוקים לפי ההצעה - בעמודה השמאלית נכתוב את מספר הפסוקים המוצע.

הערות לטבלה - תוספות הסבר והרחבות. כאן נכתוב את השיקולים לבחירת ההפטרה המוצעת ולעיתים נפרט גם לגבי תוכן ההפטרה והקשר שלה לפרשה.

מספר פסוקים לפי ההצעה	עדות נוספות	תימונים	ספרדים	אשכנזים	פרשה או תאריך מיוחד
25	בכתב יד פרסי מוזכר להוסיף את הפסוק הראשון מהפרק הבא 'ויקם וילך ויהונתן בא העיר' (כא, א ס"ה 26 פסוקים)	25 👍 👍	25 👍 👍	25 👍 👍	1 שבת ערב ראש חודש - על פי הגמרא במגילה לא ע"א קוראים 'ויאמר לו יהונתן מחר חדש' - שמואל א כ, יח-מב (25 פסוקים)
25	יש מנהג ג'רבה שמתחילים בפסוק ה', ס"ה (20 פסוקים) 👍 וקהילת רומניא נוהגים לקרוא ביחזקאל מו, א-יח	25 👍 👍	25 👍 👍	25 👍 👍	2 שבת ראש חודש - רוב העדות קוראות את נבואתו של ישעיהו על הגמול לעתיד לבוא של הרשעים והשכר לצדיקים - ישעיהו סו, א-כד (24 פסוקים). בגלל שהפסוק האחרון מדבר על הגמול לרשעים, חוזרים על הפסוק הקודם (ס"ה 25 פסוקים)
38		38 👍 👍	38 👍 👍	38 👍 👍	3 ראש השנה יום א' - גמרא במגילה לא ע"א: 'ויש אומרים בחנה' - שמואל א א, א-ב, י, וכך נוהגות רוב העדות ביום הראשון (ס"ה 38 פסוקים). ויש מנהגים שונים היכן מתחילים והיכן מסיימים, ראה אנציקלופדיה תלמודית

מספר פסקים לפי התצעה	עדות נוספות	תימונים	ספרדים	אשכנזים	פרשה או תאריך מיוחד	
19		19 	19 	19 	ראש השנה יום ב' - על פי הגמרא במגילה לא ע"א מפטירים 'הבן יקיר לי אפרים' - בירמיהו לא, א- יט (19 פסוקים). ויש מנהגים שונים היכן מתחילים והיכן מסיימים, ראה אנציקלופדיה תלמודית	4
					שבת תשובה - בין ראש השנה ליום הכיפורים, יוצאת בוילך או בהאזינו - ראה הפטרת וילך	
24		24 	22 	22 	יום הכיפורים בשחרית קוראים על פי הגמרא במגילה לא ע"א: 'כי כה אמר רם ונשא' (ישעיהו נז, טו). רוב העדות מתחילות פסוק קודם לכן: נז, יד - ומסיימות בפרק נח, יד (ס"ה 22 פסוקים), והתימנים מדלגים ומוסיפים עוד 2 פסוקים נט, כ-כא	5
50		47 	50 	50 	יום הכיפורים במנחה - יונה א, א-ד, יא (47 פסוקים). האשכנזים, הספרדים והאיטלקים מוסיפים עוד שלושה פסוקים ממיכה ז, יח-כ (ס"ה 50 פסוקים). ויש עוד מנהג כמופיע באנציקלופדיה תלמודית	6
22	מנהג רומניא לסיים בפסוק י"ט 	22 	21 	21 	חג ראשון של סוכות - על פי מגילה לא ע"ב מפטירים בפרק האחרון בזכריה הנפתח במילים: 'הנה יום בא לה' (זכריה יד, א) וכך נוהגות רוב העדות. התימנים מתחילים פסוק קודם לכן (יג, ט) ומסיימים בפרק יד, כא (לתימנים 22 פסוקים, לשאר העדות 21 פסוקים)	7

מספר הפסקה לפי התענה	עדות נוספות	תימונים	ספרדים	אשכנזים	פרשה או תאריך מיוחד	
39		23 👍 16+	22 👍 17+	22 👍 17+	שבת חול המועד סוכות - על פי הגמרא מגילה לא ע"א קוראים בשבת זו 'ביום בא גוג' - יחזקאל לח, יח. התימנים מקדימים מפסוק א' ומסיימים בסוף הפרק (ס"ה 23 פסוקים). האשכנזים והספרדים מתחילים ביחזקאל לח, יח ומוסיפים עד - לט, טז (ס"ה 22 פסוקים). צירוף המנהגים יחזקאל לח, א-לט, טז מביא ל-39 פסוקים	8
					שמחת תורה ראה הפטרת וזאת הברכה	
20		20 👍 👍	20 👍 👍	20 👍 👍	שבת חנוכה (אם יש שתי שבתות זו הפטרת השבת הראשונה) - על פי הגמרא במגילה לא ע"א מפטירים בנרות זכריה - זכריה ב, יד ומסיימים בפרק ד, ז (ס"ה 20 פסוקים). ויש עוד מנהגים כמובא באנציקלופדיה תלמודית	9
24	רומניא 21 👍 3+	11 👍 13+	11 👍 13+	11 👍 13+	שבת שנייה של חנוכה (זהה בחלקה לויקהל). מנהג יהודי רומניא להתחיל במלכים א, ז, כז ולסיים בפרק א, ז, מז ורוב העדות קוראים מלכים א, ז, מ-נ באנציקלופדיה תלמודית ישנם עוד מנהגים אך ללא ציון עדות שנוהגות כך בפועל עיין שם. אם נשלב גם את מנהג יהודי רומניא (המקפידים על 21 פסוקים) וגם מנהג רוב העדות נקרא את מלכים א, ז, כז-נ נגיע ל-24 פסוקים	10

מספר פסוקים לפי התענה	עדות נוספות	תימונים	ספרדים	אשכנזים	פרשה או תאריך מיוחד	
21	וישנם עוד חילוקי מנהגים היכן מתחילים והיכן מסיימים ומהיכן קוראים כמופיע באנציקלופדיה תלמודית	17 👍 4+	21 👍 👍	17 👍 4+	שבת שקלים - אשכנזים ותימנים קוראים על איסוף הכסף ע"י יואש למקדש - מלכים ב, יב, א-יז. ספרדים מוסיפים ל-17 פסוקים אלו עוד 4 פסוקים מהפרק הקודם העוסק ביהוידע הכהן הצדיק אשר הכין את הקרקע לטיהור המקדש ובו נעזר יואש אח"כ לתיקונים נוספים בבניין המקדש - מלכים ב, יא, יז-כ, ומסיימים כאשכנזים ותימנים - במלכים ב, יב, יז, ובכך הם מגיעים ל-21 פסוקים	11
35		34 👍 1+	34 👍 1+	33 👍 2+	שבת זכור - כל העדות קוראות את סיפור מלחמת שאול בעמלק - שמואל א, טו, ישנם הבדלים קלים בין העדות המסתכמים בפסוקים ספורים היכן בדיוק מתחילים והיכן מסיימים. אשכנזים מתחילים בפרק טו, ב ומסיימים בפרק טו, לד (33 פסוקים). ספרדים מתחילים פסוק קודם (34 פסוקים), ותימנים עוד פסוק קודם אך מסיימים בפרק טו, לג (34 פסוקים). מאחר שמדובר בס"ה בתוספת של שלושה פסוקים כדאי לאמץ את התוספות של שלוש העדות: אשכנזים, ספרדים ותימנים ולקרוא משמואל א, יד, גב-טו, לד	12

מספר פסוקים לפי התענה	עדות נוספות	תימונים	ספרדים	אשכנזים	פרשה או תאריך מיוחד	
23		21 2+	21 2+	23 	פרשת פרה - רוב העדות מתחילות ביחזקאל לו, טז שהוא תחילת הנבואה והעניין. הספרדים והתימנים מסיימים בפסוק לו והאשכנזים מוסיפים עוד שני פסוקים (לז-לח) ²¹	13
35		28 7+	23 12+	28 7+	פרשת החודש - גרעין הקריאה של כל העדות הוא יחזקאל פרק מה המדבר על חודש ניסן וקורבנותיו. כל עדה מתחילה ממקום אחד ומסיימת במקום אחר. אם נרצה לצאת ידי כל השיטות יש לתפוס את השיטה המתחילה ראשונה - שיטת התימנים המתחילים בפרק מה, ט, ולקרוא עד לסיום של האחרונים - שיטת האשכנזים - מו, יח (ס"ה 35 פסוקים)	14
22	מונהג חב"ד שמפטירים במלאכי רק בשבת שבערב פסח. ב'ספר ההפטרות' כתוב שיש נוהגים לקרוא בירמיהו ז, כא-ח, א-ג, ט, כב-כג, אלא לא מצאתי באנציקלופדיה תלמודית מי אלו שנהגו כך	למנהג התימנים אין הפטרה מיוחדת לשבת זו אלא מפטירים בפרשת השבוע	22 	22 	שבת הגדול - האשכנזים והספרדים מפטירים במלאכי ג, ד-כד וכדי לסיים בפסוק נאה ונעים חוזרים על פסוק כג: 'הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא'	15

21. שהם סיום הפרק ומשלימים את הנבואה גם בתיאור הריבוי של עם ישראל. מאחר שמדובר רק בשני פסוקים שהם חלק חשוב מהנבואה כדאי לאמץ את המנהג האשכנזי.

מספר פסוקים לפי התענה	עדות נוספות	תימונים	ספרדים	אשכנזים	פרשה או תאריך מיוחד	
16	ויש מנהגים המתחילים פסוק קודם ומסיימים בפסוק י"ב	16 👍 👍	16 👍 👍	15 👍 1+	חג ראשון של פסח - האשכנזים קוראים יהושע ה, בפרק ו, א (15 פסוקים כנגד 5 עולים בחג וכל עולה מקבל 3 פסוקים), ואילו הספרדים והתימנים מוסיפים עוד פסוק לאחר דילוג - ו, כז ²²	16
16		16 👍 👍	14 👍 2+	14 👍 2+	שבת חול המועד פסח - על פי הגמרא במגילה לא ע"א קוראים בשבת זו על חזון העצמות היבשות - יחזקאל לז, א-יד (14 פסוקים). התימנים מוסיפים בתחילה שני פסוקים הבאים קודם לכן - לו, לז-לח, העוסקים בתיאור הגאולה שתהיה בריבוי אוכלוסין 'כצאן אדם' ושהערים החרבות תתישבנה ²³ (16 פסוקים)	17
51	וישנם מנהגים נוספים עיין באנציקלופדיה תלמודית	51 👍 👍	51 👍 👍	51 👍 👍	שביעי של פסח - על פי הגמרא במגילה לא ע"א מפטירים ב'ידבר דוד לה' את דברי השירה הזאת ביום הציל אותנו מכף כל אויביו ומכף שאול' - שמואל ב, כב (ובו 51 פסוקים)	18
25	25 👍👍	25 👍 👍	25 👍 👍	25 👍 👍	יום העצמאות (כמו שמיני של פסח הנקראת רק בחו"ל) נבואת ישעיהו שנבחרה - י, לב-יב, ו ²⁴ (ס"ה 25 פסוקים)	19

22. הגמרא במגילה לא ע"א פוסקת: 'בפסח... מפטירין בפסח גלגל'. הכוונה לפסח שעשו יהושע והעם בכניסתם לארץ ישראל. הפסוק שהספרדים והתימנים מוסיפים הוא: 'ויהי ה' את יהושע ויהי שמעו בכל הארץ'. פסוק זה מלמדנו שהגאולה המלאה תלויה גם בכך שעמי האזור מכירים מתוך יראה והערכה שאכן ה' עוזר לעם ישראל. ואנו מציעים שגם האשכנזים יאמצו פסוק חשוב זה וגם יקראוהו.

23. אצל קצת קהילות אשכנז מוסיפים פסוק אחד משני פסוקים אלו - יחזקאל לו, לז.

24. הרבנות הראשית לישראל פסקה שיש להפטיר בשחרית את פסוקי הגאולה בספר ישעיהו. מה כוללת גאולה? ניצחון על אויבים, הנהגה של העם ע"י 'חטר מגזע ישי', מערכת משפט הדואגת לצדק, אחדות בעם, שלום ושלווה, קיבוץ גלויות, ניסים כבימי יציאת מצרים וקרבה והודיה לקב"ה ואלו בדיוק המרכיבים של ההפטרה.

מספר פסוקים לפי התצעה	עדות נוספות	תימונים	ספרדים	אשכנזים	פרשה או תאריך מיוחד	
31	יש מנהג שקורא רק את 12 הפסוקים הראשונים בפרק א' ס"ה 12 פסוקים 👍 19+	31 👍 👍	29 👍 2+	29 👍 2+	שבועות - כל העדות והמנהגים קוראים את יחזקאל פרק א' וחותרים בפסוק 'ותשאני רוח' (ג, יב). (ס"ה 29 פסוקים) התימונים מוסיפים באמצע שני פסוקים ראשונים מפרק ב' (ס"ה 31 פסוקים)	20
16				16	מנחה בתענית ציבור - אשכנזים קוראים בישעיה 'דרשו ה' בהמצאו' נה, ו-נו, ח (16 פסוקים). ספרדים ותימונים, יש שאין מפטירין כלל, יש שמפטירין כאשכנזים. ויש שמפטירין בכל התעניות בהושע 'שובה ישראל' יד, ב-יד, ג, ויש שרק בתשעה באב (9 פסוקים)	21
36		36 👍 👍	34 👍 2+	34 👍 2+	תשעה באב בשחרית - התימונים מתחילים בשני פסוקים בירמיהו ו, טז-יז, ומצטרפים לאשכנזים ולספרדים המתחילים בפרק ח, יג 'אסף אסיפם'. כולם מסיימים בפרק ט, כג (ס"ה לאשכנזים ולספרדים 34 פסוקים, ולתימונים 36)	22
35		16 👍 19+	17 👍 18+	31 👍 4+	בראשית - רוב העדות קוראות את ישעיהו פרק מ"ב בעניין גדולת ה' וגאולת עבד ה' שהוא סמל לעם ישראל כולו. התימונים מתחילים בפסוק א' והאשכנזים והספרדים בפסוק ה'. התימונים מסיימים בפסוק ט"ז (ס"ה 16 פסוקים), הספרדים מסיימים בפסוק כ"א (ס"ה 17 פסוקים) ואילו האשכנזים מסיימים בפרק מג, י (ס"ה 31 פסוקים). וישנם עוד מנהגים, ראה	23

מספר פסוקים לפי התענה	עדות נוספות	תימונים	ספרדים	אשכנזים	פרשה או תאריך מיוחד	
					אנציקלופדיה תלמודית בערך 'הפטרה' (אם נצרף את כל המנהגים ונקרא ישעיהו מב, א-מג, י נגיע ל- 35 פסוקים)	
					פרשות נח-ויגש ראה בקישור.	24 - 33
12	ומנהג רומניא לקרוא במלכים ב, יג	12 👍 👍	12 👍 👍	12 👍 👍	ויחי - רוב העדות קוראות על סיפור מיתתו של דוד וקבורתו - מלכים א, ב, א- יב (ס"ה 12 פסוקים)	34
22		14 8+	22 👍 👍	23 -10	שמות - הספרדים קוראים את תחילת התמנותו של ירמיהו כנביא - ירמיהו א, א-ב, ג (ס"ה 22 פסוקים). התימנים קוראים בנבואת יחזקאל 'הודע את ירושלים את תעבותיה' - טז, א-יד (ס"ה 14 פסוקים) המדברת על מצבו של העם בראשיתו. האשכנזים קוראים בישיעהו על קיבוץ גלויות - כז, ו-יג, ²⁵ וממשיכים בפרק כח, א-יג, ²⁶ ומסיימים בפרק כט, כב-כג (ס"ה 23 פסוקים) ²⁷	35
					פרשות וארא-ויקהל ראה בקישור	36 - 44

25. והם רק 8 פסוקים שאינם מספיקים להפטרה, לכן ישנם תוספות.
 26. נבואה קשה על המנהגים השיכורים של אפרים ויהודה, ומגיעים למכסת הפסוקים של עשרים ואחד, אך מאחר שזה דבר פורענות מדלגים ומוסיפים שני פסוקי נחמה על נבואה שלא יבוש יעקב.
 27. ההכרעה איזו הפטרה לבחור קשה. יש לשקול את השיקולים הבאים: הפטרת הספרדים נקראת שוב בפרשת מטות או פנחס (אם יוצאת לאחר י"ז בתמוז), וכדי לגוון כדאי לבחור הפטרה אחרת. האשכנזים 'מקופחים' יותר בבחירת ההפטרות מהתימנים, אך הפטרת האחרונים היא הקצרה ביותר. סביר להניח שהאשכנזים והספרדים בבחירת הפטרתם חששו לדעת ר' אליעזר בסוף משנה מגילה הסובר שאין מפטירין ב'הודע'. אך הרמב"ם בפירוש המשנה ובסוף ספר אהבה ברשימת ההפטרות, פסק שאין הלכה כמותו אלא כחכמים המאפשרים קריאה זו.

מספר התענה פסוקים לפי	עדות נוספות	תימונים	ספרדים	אשכנזים	פרשה או תאריך מיוחד	
22		10 12+	10 12+	22 	פקודי - ספרדים ותימונים קוראים מלכים א, ז, מ-ג (10 פסוקים). אם נאמץ את מה שהצענו בפרשת ויקהל כששתי הפרשות נפרדות ואין קריאת פרשת החודש, נהיה חייבים כדי לא לחזור על אותם הפסוקים ללכת כאן כמנהג האשכנזים ולקרוא במלכים א, ז, נא-ה, כא (ס"ה 22 פסוקים). כאשר ויקהל פקודי מחוברות - נקרא הפטרת פקודי	45
30		13 17+	30 	30 	ויקרא - כל העדות קוראות בישיעהו מג, כא-מד, ו. מנהג התימונים להסתפק ב-13 פסוקים אלו. האשכנזים והספרדים ממשיכים בפרק ומסיימים בפרק מד, כג	46
					פרשות צו-בהר ראה בקישור	47 - 54
17		27 -10	17 	17 	בחוקתי, וכן אם פרשות בהר ובחוקתי מחוברות - האשכנזים והספרדים קוראים בירמיהו טז, יט-יז, יד ²⁸ (ס"ה 17 פסוקים). התימונים קוראים ביחזקאל לד, א-כז ²⁹ (ס"ה 27 פסוקים)	55
22		22 	22 	22 	במדבר - כל העדות קוראות בהושע ב, א-כב	56
					פרשות נשא-מטות ראה בקישור	57 - 64

28. הברכה והקללה שיבואו לפי התנהגות העם. זהו המנהג הרווח יותר ואותו הצבנו בטבלה והיא הפטרת התימונים לפרשת בהר כשהפרשות נפרדות.

29. על הנהגת העם העתידה. המנהיגים נקראים רועים, ומאחר שהם חטאו הם יפוטרו מתפקידם וה' יביא לעם רועה נאמן.

מספר פסוקים לפי התענה	עדות נוספות	תימונים	ספרדים	אשכנזים	פרשה או תאריך מיוחד	
28	ישנם עוד מנהגים רבים אחרים	27 👍 1+ הבאלדים מפטירים ישעיהו א, א-כ	27 👍 1+	26 👍 2+	מסעי - הפטרת פורענות 2/3 - ממשיכים מהיכן שסיימנו בהפטרה הקודמת. ירמיהו ב, ד-ב, כח (25 פסוקים) ויש תוספת של פסוקים עקב הסיום בדבר לא טוב: אשכנזים את ג, ד, וספרדים ותימנים את ד, א-ב (אם נצרף את כל התוספות נגיע ל-28 פסוקים)	65
31		31 השאמים מפטירים ישעיהו א, א-לא 👍 👍 10 הבאלדים ישעיהו א, א-לא 👍 21+	27 👍 4+	27 👍 4+	דברים - הפטרת פורענות 3/3 - האשכנזים והספרדים מתחילים בישיעהו א, א חזון ישעיהו, ומסיימים בפסוק כז (27 פסוקים), והתימנים השאמים מפטירים בישיעהו א, א-לא (31 פסוקים) והבאלדים מתחילים בישיעהו א, כא ומסיימים בפסוק לא (10 פסוקים)	66
					פרשות ואתחנן-האזינו ראה בקישור	67 - 75
19		10 👍 9+	18 👍 1+	18 👍 1+	וזאת הברכה שמחת תורה - יהושע א, א-יח (18 פסוקים). התימנים קוראים א, א-ט ומדלגים הרבה וקוראים פסוק נוסף ו, כז 'ויהי ה' את יהושע ויהי שמעו בכל הארץ' (10 פסוקים) ³⁰	76
1911		תימנים 1760 +151 =1911	ספרדים 1683 +228 =1911	אשכנזים 1820 +91 =1911	סך הפסוקים לעדות השונות בקריאתם המקורית ותוספת הפסוקים לפי ההצעה	

30. בטבלה אנו מאמצים את קריאת האשכנזים והספרדים, ומוסיפים את פסוק הסיכום של התימנים.

ד. סיכום הנתונים מהטבלה

בדרך כלל הצעת פשרה דורשת 'לשלם מחיר', היינו להוסיף פסוקים על מה שהעדה נהגה עד כה לומר. אך יש להדגיש שאין מדובר בפסוקים רבים. בטבלה מוזכרות 76 הפטרות במשך השנה. ב-30 מתוכן (כמעט 40%) ישנה הסכמה בין העדות העיקריות מה לקרוא. ב-51 מקרים נאמץ במדויק את מנהג התימנים (67% מהמקרים), ב-43 מקרים נאמץ במדויק את מנהג האשכנזים וב-40 את מנהג הספרדים (בין 50% ל-60%). ברוב רובם של שאר המקרים מדובר בהוספה של מספר פסוקים למנהג הקיים. אם במוצע ישנם לספרדים 22.1 פסוקים להפטרה, לתימנים 23.1, ולאשכנזים 23.9, הרי שממוצע הפסוקים לאחר האיחוד יהיה 25.1 כלומר תוספת ממוצעת של פסוקים ספורים שקריאתם לוקחת פחות מדקה. במקרים אחדים יקראו בני עדה אחת את מנהג הקריאה של העדה השנייה למרות שהם לא נהגו בכך, ובזמן אחר יקרה ההפך - בני העדה השנייה יוותרו על קריאתם המקורית ויקראו את הקריאה של העדה הראשונה. כאמור לעיל, מי שיכריע האם לקבל את השינוי הנאמר בעניין ההפטרות, במלואו או בחלקו, הם רבני ומנהיגי ישראל, אשר נושאים יום ויום ושעה בשעה בעול מסע העדה. אחת הנבואות היפות אותה אנו קוראים בשבת פרשת ויגש לקוחה מתוך נבואת יחזקאל לז, יט:

הנה אני לוקח את עץ יוסף אשר ביד אפרים ושבטי ישראל חבריו ונתתי אותם עליו את עץ יהודה ועשיתים לעץ אחד והיו אחד בידי.

מי ייתן ונעשה גם אנו אגודה אחת בנושא ההפטרות ותורה אחת תהיה לנו.

